

MANDAT FOR ARBEIDSGRUPPE SOM SKAL UTREDE NY FORVALTNINGSMODELL FOR ELSIKKERHETSOMRÅDET

Bakgrunn for utredningen

Norge er et stadig mer elektrifisert og digitalisert samfunn. Elektrisitet er helt avgjørende for at samfunnet skal fungere i en normalsituasjon og i krise. Kravene til stabil og tilstrekkelig tilgang på elektrisk energi med tilfredsstillende kvalitet, er økende. Dette gjelder på tvers av alle sektorer, fra samfunnsviktige funksjoner, handel og industri via omsorgstjenester til enkeltmennesker. Uten sikker tilgang på elektrisitet stopper alle viktige samfunnsfunksjoner opp.

Elektrisitet er i økende grad bærer av både energi, kommunikasjon og funksjon. Samtidig er elektrisitet en farlig vare i seg selv som alle i Norge har et forhold til. Strøm på avveie kan medføre tap av liv og skade på økonomiske verdier. Det er derfor viktig å sikre at bruk av strøm skjer på en sikker måte. Dette er utfordrende i en tid med nye aktører, internasjonalisering, arbeidsinnvandring og økende arbeidslivskriminalitet.

Utfordringene på el sikkerhetsområdet er sammensatte og tverrsektorielle. Økt anvendelse av elektrisitet på nye områder, flere offentlige myndigheter med ansvar for bruk av elektrisitet samt nye arenaer for privat – offentlig samarbeid gjør det nødvendig å vurdere om dagens forvaltningsmodell på el sikkerhetsområdet er hensiktsmessig. Det er her en risiko for at ansvaret for ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet kan bli utydelig og fragmentert. En vurdering av plassering og koordinering av ansvaret er nødvendig.

Den gjensidige avhengigheten mellom strøm/elsikkerhet og elektronisk kommunikasjon er stadig økende. Når gjensidig avhengighet øker, utfordres også forvaltningen av regelverk og praksis. Utstyr og installasjoner må oppfylle krav til både miljø, elsikkerhet og sikkerhet i elektronisk kommunikasjon. Dette er grunnleggende forutsetninger for at et moderne samfunn skal fungere, ikke minst for å bidra til sikkerhet og beredskap både i tettbygde og grigrendte strøk. Dette omfatter at funksjonelle og tekniske krav til strømforsyning, inkludert nødstrømforsyning i installasjoner og at funksjonskrav gitt i annet lovverk blir oppfylt.

Elektrisk utstyr og elektriske anlegg er i stor grad koblet sammen i et sammenhengende strømnett, som strekker seg ut over landets grenser. Dette stiller krav til samordning av regelverk. Nasjonale krav og krav fra regelverk som er innlemmet i EØS-avtalen skal følges. Her kommer også nye utfordringer med distribuert produksjon av elektrisk energi der strømmen flyter fra installasjonene og tilbake til strømnettet.

Transportsektoren på land og sjø utvikles fra fossilt brennstoff til fornybar energi. Når elektrisitet i økende grad er energibærer, gir dette økt press på produksjon, fordeling, bruksmønster og utfordringer med elektrisk støy (EMC). Ny forvaltningsmodell må gjenspeile fremtidens løsninger, behov og bruksmønsterets mangfold.

For å kunne opprettholde tillit og trygghet til kraftforsyningen samt sikkerheten i forsyningssystemet som viktig del av samfunnssikkerheten, er samvirkeprinsippet avgjørende. Her har alle et ansvar for å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.

Det er avgjørende at en fremtidig forvaltningsmodell tilpasses raske teknologiske og sikkerhetsmessige endringer innen produksjon, fordeling og kommunikasjon. Her har elektrisiteten et fortrinn ved at produksjonen i Norge i stor grad skjer, og kan skje, på en bærekraftig måte. Det forutsettes at økningen i leveransen av elektrisk energi skal skje på en stabil og sikker måte i fremtiden.

Føringer for arbeidet

Målet med utredningen er å oppnå en helhetlig og kostnadseffektiv forvaltning av elsikkerhetsområdet. Arbeidsgruppen skal vektlegge samfunnets forventninger til et trygt og sikkert el-forsyningssystem i forslag til forvaltningsmodeller.

Arbeidsgruppen skal identifisere og beskrive tekniske og regulatoriske problemstillinger knyttet til forvaltningen av elsikkerhetsområdet på bakgrunn av formålet med el-tilsynsloven, ekomloven, energiloven og skipssikkerhetsloven, og utarbeide forslag til hvordan disse forvaltningsområdene best kan forvaltes og koordineres. Forvaltningsmodellene skal utformes slik at de kan møte samfunnsmessige og teknologiske trender og utfordringer.

Arbeidsgruppen skal vurdere ulike forvaltningsmodeller som kan ivareta samfunnets behov og forventninger til en rasjonell tilsynsvirksomhet i en situasjon hvor den teknologiske utviklingen innebærer at elektriske produkter får flere egenskaper.

Forslaget skal beskrive hvordan etatene på en mest mulig rasjonell og effektiv måte kan samhandle for å ivareta de fire lovområdenes formål slik at de fremstår med en tydelig og koordinert myndighetsutøvelse overfor aktuelle målgrupper.

Arbeidsgruppen skal se hen til relevante utredninger på elsikkerhetsområdet, men avgir på selvstendig grunnlag sine forslag til løsninger.

Arbeidsgruppen skal ledes med ekstern bistand.

Følgende temaer skal inngå i utredningen:

- Etablere en felles forståelse for hva begrepet elsikkerhet dekker og angi mål for hva man ønsker å oppnå
- Beskrive dagens forvaltningsmodell på elsikkerhetsområdet, herunder relevante myndigheters ansvarsområder med grenseflater opp mot elsikkerhetsområdet
- Beskrive regelverkets formål og behovet for et treffsikkert regelverk for fremtiden (lovenes formål – funksjonskrav vs. tekniske krav)
- Beskrive utfordringer knyttet til dagens forvaltningsmodell
- Redegjøre for hvordan et utvalg av europeiske land har organisert sitt elsikkerhetsarbeid
- Avklare gråsoner og foreslå forenklinger for å effektivisere forvaltningen av disse områdene
- Foreslå modeller for bedre effektivisering, koordinering og forvaltning av regelverket for installasjoner/utstyr og kvalifikasjoner
- Vurdere innretning av og ansvarlig myndighet for tilsyn, og tydeliggjøre hvordan tilsynsvirksomheten bidrar til samordnet forebygging på elsikkerhetsområdet
- Vurdere om dagens organisering og finansiering av DLE er hensiktsmessig, og herunder gjennomføre en nytte-kostnadsanalyse av dagens organisering av DLE
- Vurdere fremtidige kompetansebehov
- Beskrive ulike finansieringsmodeller og gi sin anbefaling til modell
- Foreslå modeller for en bedre og mer effektiv koordinering av etatenes dialog og tilsyn med bransjene når dette omfatter samme målgruppe.

Vedlegg 2

Utredningen skal tilfredsstille kravene i Utredningsinstruksen, og herunder oppfylle minimumskravene i Utredningsinstruksen pkt. 2-1 som krever at utredningen besvarer følgende spørsmål:

- Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
- Hvilke tiltak er relevante?
- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er positive og negative virkninger av tiltakene, og hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?